

Grigore Băjenaru

LIBRIS

books

*Cismigiu
& Comp.*

GAUDEAMUS IGITUR!

O, cum mai înfioară vântul frunzele copacilor din Cișmigiu!

Parcă e același freamăt adormitor de acum 15–20 de ani, când rătăceam cu colegii, în anumite ore ale dimineții, pe aleile mai dosnice, care adăposteau zeci de... plimbăreți!

Și ce ciudat! Frunzele ruginite sau palide foșnesc parcă mai puternic și mai nostalgic decât cele încă verzi... Poate unde știu că sfârșitul li-e mai aproape...

În umbra destrămată de toamnă a parcului, toți copacii ning pete de aur: frunze desprinse de crengi flutură viața de o clipă a unui efemer vegetal și, ca-ntr-un basm de Walt Disney, se aștern covor moale sub pașii întârziați ai trecătorului plictisit de banalul vieții cotidiene!

Lacul tremură la fel ca și atunci; și la fel își leagă bărcile uitate pe sub sălciile plângătoare, ce au surâs cu duioșie la șoaptele îndrăgostiților care și-au plimbat înfiorările pe aici.

Cinci și jumătate! Până la șase, când trebuie să ne-ntâlnim, mai am timp să-mi odihnesc ochii și gândurile în grădina aceasta cu amintiri.

O iau agale spre „morminte“, cum numeam colțul discret unde ne adunam noi, lăzăriștii, loc numit astfel din pricina aspectului funerar al pietrelor pe care ne odihneam trudiți, dragă doamne, de atâta învățătură!

Ce mult s-au schimbat!... Pietrele sunt acum aranjate cu totul estetic; dar parcă mai mult farmec aveau pe vremuri, aruncate la-ntâmplare, unele peste altele, dându-ne prilejul să ne cățărăm în vârful lor, ca pe niște piramide, și să sărim, întocmai unor Tarzani în miniatură, pe crengile pomilor, spre spaima și indignarea gardienilor care fluierau alarmați!

De la „morminte“, o potecă îngustă duce spre aleea mare, care, la rândul ei, te scoate în spatele Liceului „Lazăr“.

Este timpul să mă-ndrept spre liceu. N-aș vrea să-mi stric tocmai acum, la întâlnirea noastră după douăzeci de ani, reputația de punctual, bine stabilită printre colegii mei de-a lungul anilor de școală.

Căci, deși în fiecare zi veneam la școală pe jos de-acasă, din Sfinții Voievozi – pentru că pe atunci nu era linie directă de tramvai sau autobuz pe strada Popa Tatu –, totuși n-am întârziat o singură dată. Eram întâiul sau al doilea, „Măcar la atâta lucru să fiu fruntea!“ mă parigorisem eu.

Cu toate acestea, uneori am avut și întârzieri în catalog, însă întârzieri voit făcute, cu un scop bine determinat și mai ales binecuvântat! Când prima oră de curs aveam o materie grea, ca de exemplu germana, matematicile, sau o materie la care știam că nu știu și că trebuia să m-asculte, „întârziam“,

Ce bine că s-a nimerit o zi frumoasă! Ciudat de mult seamănă unele zile de toamnă târzie cu zilele de primăvară timpurie! Întocmai cum uneori răsul se aseamănă cu plânsul sau zorile cu amurgul!

Aleea mă primește cu aceeași căldură ca și acum douăzeci de ani; iar grilajul ei mărunț, de trestie îndoită în semicercuri ce se-ntretaie, parcă îmi surâde la fel de prietenos.

De după o perdea de plopuri uriași se ivește liceul, vechi de trei sferturi de veac, maiestuos și frumos pentru mine ca niciun alt liceu din țară. Oare nu el mi-a adăpostit opt ani de zile micile griji și neazuri, îndoielile de dragoste, intrigile copilărești, naivele aventuri, primele versuri furate orelor de curs și dăruite iubitei cu generozitatea unui prinț indian?

Zugrăvit alb, iar la ferestrele de sus cu un brâu de cărămidă aparentă, vopsită în albastru ca cerul – culoarea noastră, a lăzăriștilor, culoarea dragă a șepcilor noastre, culoare de care eram mândri, blazonul nostru de nobleță școlară, lăudat cu ifose de muschetar; la fiecare prilej, culoare care a stârnit multe discuții între noi și elevii altor licee, pe care îi ironizam în primul rând pentru culoarea liceului lor: cei de la „Sfântul Sava“, albastru ca sineala de rufe; „Mihai Viteazul“, galben... dovlecari; „Matei Basarab“, alb... lăptari; „Șincai“, verde ca prazul...

Singură culoarea lui „Spiru Haret“ o admiteam, un mov-pal, pentru că se apropia întru câtva de a noastră, fără

să o întrecă însă; într-adevăr, ce culoare este mai frumoasă ca albastrul cerului?

Parcă pe atunci nu era banca asta aici, pe potecă?!

Mai pot sta singur câteva clipe în fața liceului: el și cu mine!

O, de câte ori l-am trădat, de câte ori l-am părăsit cu colegii pe furiș, ca să ne ascundem în boschetele Cișmigiului, tovarășul drag și primitiv al nostru, ai școlarilor ce ne căutam refugiul sub bolțile și ghirlandele de flori înmiresmate.

Pe vremea aceea, „Lazărul“ era una cu Cișmigiul căci, din curtea mică a liceului, intrai direct în grădină... Acum văd că liceul a fost separat de Cișmigiu printr-un zid înalt, în locul porților mari de odinioară.

A, și cât de rar m-a văzut Cișmigiul, după ce am terminat liceul...!

Și doar de câte ori nu i-am jurat că în fiecare oră liberă am să vii să mă odihnesc sub baldachinele de crengi înflorite, ce mi le oferea cu atâta generozitate!

„Ah, de ce nu sunt liber acum?“ îmi spuneam de fiecare dată când treceam spre școală pe aleile lui. „Aș sta toată ziua în Cișmigiu, atât e de frumos!“

De pe banca pe care m-am așezat se vede perfect toată aripa dreaptă a liceului, cu „sala de gimnastică“, ce era transformată la micile noastre festivități în „sală de serbări“. Aci am cântat de-atâtea ori în fața părinților, cu patos nestăvilit – ca sopran și altist în primii ani de școală, iar mai târziu ca tenor și bas – faimosul imn studentesc „Gaudeamus igitur“!

LIBRIS | WeRead
books

Ce clase o mai fi acum în partea asta? Pe vremea mea, sus, erau: clasa a VII-a reală, clasa a V-a modernă, iar jos, sala de muzică, unde făceam repetiții pentru cor, așa-zisul „ansamblu“; apoi clasa a VI-a reală și clasa I liceală, visul tuturor absolvenților de curs primar!

„L. GH. L. 33“

Parcă o mână de uriaș îmi apăsa umărul și mi-l zguduia, gata-gata să mi-l scoată din încheietură... Și-n același timp o voce severă se auzi din necunoscut:

— Hai, scoal', flăcăule, că-ntârzii!

Tresării, țâșnind speriat din somn:

— Cât e ceasul?

Lângă mine ședea tata, zâmbind:

— Nu e târziu încă, dar, dacă nu veneam eu să te trezesc, ai fi întârziat la sigur! N-a cântat deșteptătorul?

Mă înroșii până în vârful urechilor. De cu seară puseseam să mă trezească la timp un ceasornic deșteptător, care, nu din întâmplare, desigur, cânta la ora hotărâtă: „Deșteaptă-te, Române!“ Ceasornicul, de o precizie matematică, își făcuse datoria, însă cântase atât de dulce și eu eram atât de obosit din ajun, încât nu auzisem nimic.

— Așa ai de gând să te scoli în fiecare zi?

— Nu, tată, dar am adormit foarte târziu... M-am gândit la serbarea de ieri de la liceu, la cuvântarea lui „Barbă“...

— A cui zici?

— A lui Barbă, directorul!

Băgai de seamă că tata se stăpânește să nu zâmbească.

— Hm! D-abia ai dat ochii cu liceul și ai și-nceput să-i poreclești pe profesori! Să nu te mai aud, că mă supăr, să știi!

— Dar nu l-am poreclit eu așa! I-am auzit pe mai mari, când ținea directorul, ăla cu barbă mare, roșie, cuvântarea către părinți și elevi, că spun: „Ja fiți atenți, fraților, să vedeți că Barbă ține aceeași cuvântare de-acum un an!“

— Treaba lor, lasă-i pe ei să spună ce vor; dar pe tine să nu te mai aud, că-i foc! Hai, spală-te și-mbracă-te mai repede, că n-o să te-aștepte pe tine!

Doamne, ce bine fusese până acum! Ieșeam din casă și intram în școală! Mă sculam târziu, pentru că nu trebuia să-mi pierd vremea cu drumul. Și aveam însemnătatea mea printre băieți, că eram „băiatu' lu' don' director“!

Dar aci, la liceu, cine o să mă mai bage în seamă printre atâtea sute de băieți?!

De pe acum începuse să mă apese o grijă la care nici nu mă gândisem până atunci!

Toată vara mă meditase tata, meditație cu patimi, și le-am îndurat pe toate, numai din ambiția de a fi licean! Dictare, cetire, povestire și analiză gramaticală și aritmetică cu geometrie... vai de măicuța mea!

Mâncam bătaie în fiecare zi!

Dacă nu puneam o virgulă unde trebuia, era prăpăd!

Iar cu câteva zile înainte de examenul de admitere, am scris vorba „parcă“ fără apostrof (cum se scria pe-atunci). Aceasta era, de altfel, singura greșeală pe care o făcusem. Ei bine, pentru atâta lucru, în afară de patru palme părintești,

tata mi-a dat să scriu, drept pedeapsă, de 100 de ori, cuvântul *parcă*, cu apostrof!

Cu toate astea, la examen am răspuns bine și n-am ieșit printre codași. Am cam scrântit-o eu, ce-i drept, dar nu la română, ci la aritmetică, la o regulă de asociație. Dar vorba e... reușisem!

Și astăzi trebuia să încep cursurile!

„Hm!“ Mă gândii eu, în timp ce mă spălam, „tatii nu-i convine că-l poreclesc băieții pe directorul nostru Barbă, pentru că și el e director de școală. Dar el e de primară, nu de liceu...!“

Cum oare l-or fi poreclind băieții pe tata? Aș fi tare curios să aflu, dar n-am cum, lor li-e teamă să-mi spună, ca să nu-i părăsc! Parcă eu de-astea mă țin!

— Mai ai de gând să stai mult?

— Nu, sunt gata numaidecât!

Fără să vreau, mă gândesc la Barbă și la cuvântarea lui. Ce de profesori erau în jurul directorului! Mai toți bătrâni, unii încruntați, alții zâmbitori... Și mai toți moțâiau din cap cu multă bunăvoință, în semn că așa este tot ce spune Barbă! Ba unii aplaudau și după ei se luau și cei câțiva părinți rătăciți pe-acolo.

Când a terminat de vorbit, s-a bucurat toată lumea, oftând ușurată, și ne-a dat drumul acasă, după ce ne spusese că a doua zi, la 8 dimineața, să fim la liceu.

— Hai, mă, ești gata, că ai de mers pe jos și pe puțin faci o jumătate de oră!

— Gata... Să beau laptele și mergem!

— Ba nu mergem deloc, ai să te duci singur! Ce, te-ai învățat cu guvernantă? Am mers cu tine de câteva ori, ca să-nveți drumul și să te familiarizezi cu atmosfera liceului: la înscriere, la examen, la deschiderea cursurilor, dar n-o să te conduc tot anul! Așa că, băiatule, ia-ți ghiozdanul și umblă!

Tata credea că-mi pare nespuse de rău că nu mai merge cu mine și eu abia mă stăpâneam să nu sar în sus de bucurie!

În sfârșit, acum puteam să privesc în voie la vitrinele care-mi făceau cu ochiul pe drum, puteam să mă uit după trecători și trăsură, puteam să merg împreună cu băieții de la alte licee, dar care aveau același drum cu mine și să vorbesc în toată libertatea cu ei.

Dar tata parcă-mi ghicise gândurile ce mă năpădiseră înveselitor, unul după altul, că-mi spuse cu severitate:

— Să nu cumva să caști gura la fleacuri pe stradă sau să te-nhăitezi cu cine știe cine, că-ntârzii și, dacă te prind cu vreo absență, îți rup urechile!

Bucuria întrezărită o clipă se spulberă. Îmi iau șapca și ghiozdanul și o pornesc!

Așa de scortșos cred că n-am mers niciodată.

Uniforma, șapca și ghiozdanul, toate nou-nouțe! Puțin lucru, la un băiat de 10 ani și jumătate?

Mi se părea că toată lumea se uită la mine. Dacă doi trecători își aruncau vreo privire furișă și neînsemnată asupra mea, din întâmplare, și-apoi își continuau vorba, eram convins că spun: „Asta a reușit la liceu! A intrat la «Lazăr»! Vezi ce frumoasă uniformă are?” Iar celălalt completa: „Și șapca... Și ghiozdanul!” „Da, da!”